

HRA NA GITARE

Charakteristika a poslanie predmetu

Gitara v súčasnosti patrí k najobľúbenejším a najrozšírenejším hudobným nástrojom. Spája v sebe prednosti nástroja melodického i akordického. Je nástrojom so všestranným využitím, uplatňujúci sa vo všetkých hudobných žánroch. Táto skutočnosť vychádza z bohatej interpretačnej a nástrojárskej tradície a gitarovej literatúry, obsahujúcej všetky štýlové obdobia. Vhodný vek na prijatie na základnú umeleckú školu je šesť rokov. Prijatie starších žiakov je tiež možné. Žiaci musia spĺňať základné podmienky: mať požadované hudobné nadanie, fyzické a psychomotorické predpoklady pre hru na nástroji. Anatomickým danostiam detí je nutné prispôbiť veľkosť gitary. Najvhodnejšie nástroje pre výučbu žiakov mladšieho školského veku sú „španielske“ gitary s nylonovými strunami s menzúrou 530 mm pre 6 – 7 ročných a 570 mm pre 8 – 10 ročných.

Cieľom tohto študijného zameranie je:

- ✓ naučiť žiaka hrať na hudobnom nástroji, dosiahnuť určité majstrovstvo, zvládnuť základy hry na nástroji, rozvíjať techniku hry,
- ✓ naučiť žiakov spoľahlivo sa orientovať v notácii podľa nôt a tabulatúr a hrať podľa akordických značiek,
- ✓ naučiť žiakov zvládnuť hru a orientáciu v rôznych hudobných štýloch,
- ✓ rozvíjať hudobné schopnosti žiakov so zreteľom na ich individuálne dispozície, ich vek, osobnostné danosti, mieru jeho talentu, technickú a umeleckú vyspelosť,
- ✓ usmerňovať žiaka k uplatneniu získaných vedomostí, schopností, skúseností vo svojom umeleckom prejave v sólovej hre, v hre v komornom zoskupení alebo v súborovej hre,
- ✓ naučiť žiaka využívať svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb podľa vlastného výberu,
- ✓ orientovať žiaka, podľa jeho schopností, na vlastnú hudobnú prax alebo na ďalšie štúdium na vyššom type umeleckého vzdelávania,
- ✓ hlavným cieľom je vzbudiť lásku k hudbe a nástroju a vytvoriť si k nim pozitívny a trvalý vzťah.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Prípravné štúdium

Učebný plán: 1a

Predmety:

1. Prípravná hudobná výchova (1 hod/týždenne)
2. Príprava ku hre na nástroji – individuálne štúdium (0,5 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní prípravného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ spoznajú fyziologicky správne držanie nástroja, polohu tela a rúk pri hre,	✓ Správne sedenie a poloha tela a rúk pri hre.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ zvládnu elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ orientujú sa v 1. polohe hmatníka, ✓ skoorinujú hru oboch rúk, ✓ interpretujú jednoduchú jednohlasnú ľudovú pieseň, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete prípravná hudobná výchova, ✓ poznajú základné hudobné pojmy, ✓ porozumejú rytmickej hodnote polová nota s bodkou, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa, ✓ aplikujú melodickú, rytmickú, harmonickú predstavivosť a hudobnú pamäť pri interpretácii hudobných hier, ✓ rozoznávajú v hre dynamiku piano a forte. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Prípravné cvičenia hry palcom a prstami pravej ruky na prázdnych strunách. ✓ Orientácia na hmatníku v 1. polohe na strunách e-h-g-d. ✓ Koordinácia hry oboch rúk. ✓ Hra jednoduchých jednohlasných piesní a riekaniek. ✓ Základy hudobnej teórie podľa obsahu PHV. ✓ Rytmické hodnoty nôt celej, polovej, štvrt'ovej, osminovej. ✓ Pochopenie rytmickej hodnoty polovej noty s bodkou. ✓ Rytmizácia a melodizácia riekaniek. Hudobné hry. ✓ Piano a forte.
--	--

Záverečná postupová skúška:

Hra pamäti: 2 piesne alebo riekanky.

Primárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Prvá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 4

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu (1,5 hod/týždenne)
2. Komorná hra (3. a 4. ročník) (1 hod/týždenne)
3. Hudobná náuka (1 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú správne sedenie a elementárne technické prvky hry na gitare, ✓ zahrajú tirando a apoyando prstami aj palcom, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách, ✓ zahrajú jednoduchý dvojhlas s použitím prázdnych strún, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Fyziologicky správne držanie nástroja, tela a rúk pri hre. ✓ Hra tirando i apoyando prstami i palcom. ✓ Spájanie notového zápisu s orientáciou na hmatníku. Hra v 1. polohe hmatníka na všetkých strunách. ✓ Dvojhlas.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ interpretujú jednoduchú dvojhlasnú skladbu, ✓ skoordínujú pri hre obidve ruky, ✓ zahrajú jednooktávové stupnice, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ poznajú základné vlastnosti tónu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Koordinácia oboch rúk. ✓ Hra jednooktávových durových a stupníc v rozsahu jednej oktávy (minimum C dur, G dur). ✓ Elementárne rytmické hodnoty nôt a pomlčiek. Základné typy taktov (4/4, 3/4, 3/8), bodka pri note, ligatúra. Posuvky. ✓ Rozpoznanie výšky, sily a dĺžky tónu.
---	--

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ zahrajú trojzvuk v súzvuku i arpeggiu, ✓ hrajú jednooktávové stupnice a kadencie, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. a 2. polohe, ✓ hrajú s aplikovaním dynamiky, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ zahrajú synkopu, ✓ poznajú hudobný termín Da Capo al Fine, ✓ predvedú zmysel pre výstavbu melódie a frázovanie, ✓ rozoznajú charakter skladby podľa nálady, ✓ zahrajú rôzne variácie arpeggia. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hra trojhlasu v súzvuku i v arpeggiu s použitím dvoch prstov a palca pravej ruky. Uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. ✓ Hra jednooktávových stupníc dur a mol do 4 # a 1 b s použitím základných akordov (bez barré). ✓ Orientácia v 1. a 2. polohe hmatníka. ✓ Základné dynamické stupne (p, mf, f), akcent. ✓ Hra z listu. ✓ Rytmické zadelenie synkopy. ✓ Da Capo al Fine. ✓ Vnímanie melodických fráz v piesni. ✓ Rozlíšenie durového a molového tónorodu.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1., 2. a 3. polohe, ✓ hrajú jednoduché legato, ✓ používajú farebné registre pri hre, ✓ zahrajú štvorzvuk hraný súčasne palcom a trojicou prstov pravej ruky, ✓ hrajú malé barré, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Orientácia v 1.2., a 3. polohe hmatníka. ✓ Jednoduché legato s použitím prázdnej struny. ✓ Farebných registre (sull tasto, sull ponticello). ✓ Štvorzvuk. Arpeggio so zapojením palca a trojice prstov pravej ruky. ✓ Nácvič malého barré.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú dvojoktávové stupnice, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ vnímajú charakter skladby, ✓ hrajú so sprievodom učiteľa. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Dvojoktávové stupnice s kadenciou s použitím malého barré. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Hra šesťnásťinových nôt a bodkovaného rytmu. Základné tempá skladieb (Andante, Moderato, Allegro, Allegretto). ✓ Vnímanie rôzneho tempa, dynamiky a nálady v skladbách. ✓ Rozvíjanie harmonického cítenia.
---	--

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú s uvoľneným hracím aparátom, ✓ hrajú legáto, ✓ spájajú notový zápis s orientáciou v 1. až v 5. polohe, ✓ zvládajú spôsob hry malého barré, ✓ ovládajú tlmenie a skracovanie tónov, ✓ hrajú s kvalitným tónom, ✓ ovládajú zložitejšie arpeggia, ✓ hrajú s dynamikou, ✓ zahrajú stupnice s typovými prstokladmi, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ spoznajú základné typy rytmického sprievodu, ✓ vnímajú melodickú frázu v skladbách, ✓ rozlíšia melódiu od sprievodu, ✓ osvoja si jednoduchý sprievod. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. ✓ Hra vzostupného a zostupného legata v rôznych kombináciách. ✓ Orientácia v 5. polohe hmatníka. ✓ Upevňovanie hry malého barré. ✓ Tlmenie prstami pravej ruky a staccato. ✓ Rozširovanie a zdokonaľovanie úderov hry prstami pravej ruky. ✓ Arpeggio prstami pravej ruky v rôznych variáciách. ✓ Hra progresívnej dynamiky (p, mf, f, crescendo, decrescendo). ✓ Durové a molové stupnice s kadenciou s použitím typových prstokladov ľavej ruky a rytmických variácií pravej ruky. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Zložitejšie rytmické útvary (triola, zložitejší bodkovaný rytmus). ✓ Rytmický sprievod (valčík, polka). ✓ Melodická fráza. ✓ Melódia a sprievod. ✓ Rozvíjanie harmonického cítenia.

Závěrečná skúška:

- ✓ 1 dvojoktávová stupnica,
- ✓ 1 etuda,
- ✓ 1 prednesová skladba.

Profil absolventa primárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent prvej časti prvého stupňa základného štúdia - primárneho umeleckého vzdelávania (ISCED 1 B), má osvojené základné návyky a schopnosti (správne držanie tela a nástroja pri hre, správne postavenie rúk), používa základné technické prvky hry (hru apoyando, tirando, arpeggio, hru štvorzvukov, legato). Podľa notového zápisu hrá v I. až V. polohe. Interpretuje jednoduchšie skladbičky s použitím dynamiky a farebných registrov, využíva základné harmonické funkcie pri sprievode piesní a vníma náladu skladby.

Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Stupeň: Druhá časť I. stupňa základného štúdia

Učebný plán: 4

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu (1,5 hod/týždenne)
2. Komorná hra (1 – 1,5 hod/týždenne)
3. Hudobná náuka (1. – 3. ročník) (1,5 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ ovládajú plynulú výmenu polohy ľavej ruky,	✓ Výmena polohy ľavej ruky v rôznych polohách hmatníka.
✓ zahrajú veľké barré,	✓ Hra a upevňovanie veľkého barré a jeho využitie v akordoch.
✓ zahrajú legato a staccato,	✓ Upevnenie hry legato, staccato.
✓ ovládajú zložitejšie arpeggia aj v rýchlejších tempách,	✓ Hra arpeggií v rôznych prstokladových variáciách.
✓ zahrajú jednoduché melodické ozdoby,	✓ Nácvič a aplikácia jednoduchých melodických ozdôb v etudách a skladbách (príraz, nátril, mordent).
✓ hrajú stupnice a kadencie,	✓ Hra dvojoktávových stupníc (dur, mol) v rôznych tempách a rytmických variantoch pravej ruky.
✓ vedia hrať z listu primeraný zápis,	✓ Hra akordov s použitím veľkého barré.
✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení,	✓ Hra z listu, komorná hra, alebo hra v súbore.
	✓ Zápis jednoduchých melodických ozdôb.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ poznajú zápis jednoduchých melodických ozdôb, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zložitejšie rytmické útvary (kvintoly, sextoly). ✓ Rytmickejší sprievod (polka, valčík, pochod, tango a pod.).
---	---

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ hrajú nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové technicko-výrazové prostriedky, ✓ poznajú akordické značky, ✓ hrajú stupnice a kadencie, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ ovládajú harmonickú funkciu akordov, ✓ poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia klasicizmu a romantizmu, ✓ poznajú zápis flažoletov, ✓ vnímajú agogické a dynamické zmeny v hudbe, ✓ sprevádzajú s využitím kadencií. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Úvod do hry s nechtami. ✓ Návčik hry pizzicato. ✓ Hra prirodzených flažoletov. ✓ Vzostupné, zostupné a kombinované legato na viacerých tónoch. ✓ Upevňovanie hry jednoduchých melodických ozdôb. ✓ Zdokonaľovanie hry podľa akordických značiek. ✓ Durové a molové stupnice s použitím rôznych prstokladov pravej ruky. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Uplatnenie kadencií v sprievode piesní. ✓ Využitie poznatkov o vedení hlasov a melódie v skladbe. ✓ Klasicizmus a romantizmus v gitarovej literatúre. ✓ Zápis a spôsob hry flažoletov. ✓ Vedomé vnímanie agogických a dynamických zmien v hudbe. ✓ Rozvíjanie harmonického cítenia.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ ovládajú hru nechtami (individuálny prístup, podľa fyzických dispozícií žiaka), ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Zdokonaľovanie hry s nechtami. ✓ Návčik zložitejších melodických ozdôb (skupinka, obal, trilok). ✓ Zdokonaľovanie hry prirodzených flažoletov a návčik umelých flažoletov. ✓ Aplikácia melodických ozdôb a flažoletov v skladbách.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ aplikujú zásady interpretácie hudby baroka, ✓ skoordínujú hru oboch rúk, ✓ zahrajú dvojoktávové a trojoktávové stupnice s kadenciou, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ aplikujú hudobno-teoretické poznatky, získané v predmete hudobná náuka, na úrovni primeranej študijnému zameraniu, ✓ poznajú skladateľov gitarovej literatúry z obdobia baroka a renesancie, ✓ ovládajú hru zložitejšieho rytmického sprievodu podľa akordických značiek, ✓ vnímajú polyfóniu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samostatné vedenie hlasov a echo dynamika v barokových skladbách. ✓ Zdokonaľovanie činnosti a koordinácie oboch rúk. ✓ Cvičenia na zväčšenie rozsahu ľavej ruky. ✓ Durové a molové stupnice dvojoktávové a trojoktávové s kadenciou. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Barok a renesancia v gitarovej literatúre. ✓ Rytmickejší akordický sprievod (bossa-nova, samba a pod.). ✓ Vnímanie jednotlivých hlasov v interpretovaných skladbách.
--	---

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia samostatne pracovať so skladbou, ✓ hrajú s uvoľneným hracím aparátom, ✓ demonštrujú v hre nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky, ✓ hrajú stupnice a kadencie. ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ zanalyzujú skladbu z hľadiska formy a harmónie, ✓ poznajú slovenskú gitarovú literatúru, ✓ vedia objektívne zhodnotiť vlastnú interpretáciu. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Samostatná práca so skladbou z technickej a výrazovej stránky. ✓ Aplikovanie osvojených poznatkov do interpretácie skladieb. ✓ Vedomé uvoľňovanie svalového tonusu hracieho aparátu. ✓ Zdokonaľovanie hry melodických ozdôb, flažoletov, pizzicato, legato, arpeggia. ✓ Úvod do hry tremola. ✓ Nácvičenie a použitie rasguada. ✓ Durové a molové typové stupnice s kadenciou v rozsahu celého hmatníka. Používanie akordických sprievodov. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Aplikovanie hudobno-teoretických poznatkov do hry skladieb. ✓ Analýza skladieb z hľadiska formy a harmónie. ✓ Súčasná hudba v gitarovej literatúre a slovenská gitarová literatúra. ✓ Sluchová kontrola vlastnej interpretácie a jej zhodnotenie.

Závěrečná skúška:

- ✓ 1 durová a 1 molová stupnica,
- ✓ 2 etudy rozličného technického charakteru,
- ✓ 2 prednesové skladby.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent druhej časti prvého stupňa základného štúdia študijného zamerania hra na gitare interpretuje technicky náročnejšie skladby rôznych štýlových období na vyššej hudobno-technickej úrovni, ovláda základnú nástrojovú techniku na vyššej úrovni náročnosti. Je schopný naladiť si nástroj, vedome vníma kvalitu prevedenia tónu pri hre a samostatne pracuje so skladbou. Vie samostatne naštudovať primerané skladby, s rešpektovaním štýlu a charakteru skladby v sólovej, komornej, či súborovej hre. Objektívne zhodnotí vlastnú interpretáciu s ohľadom na svoje vedomosti, zručnosti a schopnosti. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek.

II. stupeň základného štúdia

Učebný plán: 20

Predmety:

1. Hra na nástroji, hra z listu, príprava k súhre (1,5 hod/týždenne)
2. Komorná hra (1 – 2 hod/týždenne)

Žiaci po absolvovaní 1. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none">✓ ovládajú nové zložitejšie technicko-výrazové prostriedky,✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v oktávach a kadencie s využitím veľkého barré,✓ aplikujú v interpretácii skladieb techniku hry rasguado,✓ získajú základnú orientáciu v španielskej ľudovej hudbe.	<ul style="list-style-type: none">✓ Zdokonaľovanie techniky hry arpeggio, rasguado, glissando.✓ Legato na niektorom z tónov akordu.✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu celého hmatníka vo všetkých tóninách s rôznymi variantami prstokladov pravej ruky a kadencie v rôznych polohách.✓ Intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy.✓ Rasguado. Rôzne typy rasguada.✓ Španielska ľudová hudba v gitarovej literatúre. Charakteristika typických tancov Španielska. Rytmus a metrum najtypickejších tancov Španielska.

Žiaci po absolvovaní 2. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ používajú nové osvojené technické a výrazové prostriedky (melodické tremolo, glissando v melódii i akorde), ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v terciách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ interpretujú tanečné formy, ✓ orientujú sa v gitarovej literatúre latinsko-amerických skladateľov, ✓ vnímajú a vedome kontrolujú metrum a rytmus latinsko-amerických foriem. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Návčik tremola v rýchlejšom tempe. ✓ Legato na niektorom tóne akordu. ✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a kadencie v rôznych polohách. ✓ Intervalové stupnice v terciách v rozsahu dvoch oktáv. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Hudba latinsko-amerických skladateľov v gitarovej literatúre. ✓ Typické tanečné formy Latinskej Ameriky. ✓ Metrum a rytmus najznámejších latinsko-amerických foriem. ✓ Sebakontrola rytmického prevedenia interpretácie skladieb.

Žiaci po absolvovaní 3. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedia používať vo svojej interpretácii nové výrazové prostriedky, ✓ hrajú trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov aj v sextách a kadencie s využitím veľkého barré, ✓ vedia hrať z listu primeraný zápis, ✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení, ✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej gitarovej hudbe, ✓ získajú základnú orientáciu v populárnej gitarovej hudbe. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Nové výrazové prostriedky v hudbe 20. a 21. storočia (rôzne zvukové efekty, poklepy). ✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v celom rozsahu nástroja v rýchlejších tempách a v zložitejších rytmických variáciách s kadenciou. ✓ Intervalové stupnice v sextách. ✓ Hra z listu. ✓ Komorná hra, alebo hra v súbore. ✓ Hudba 20. a 21. storočia v gitarovej literatúre. ✓ Jazz, rock, pop v klasickej gitarovej hudbe.

Žiaci po absolvovaní 4. ročníka II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ uplatňujú všetky doteraz získané znalosti a schopnosti k interpretácii skladieb rôznych štýlových období a žánrov, ✓ využívajú svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Upevňovanie a zdokonaľovanie osvojených technických prvkov gitarovej hry. ✓ Koordinovaná a plynulá hra oboch rúk. ✓ Dôraz na kultúru tónu a štýlovosť interpretácie skladieb.

<p>k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu,</p> <p>✓ hrajú jednohlasné trojoktávové stupnice s využitím typových prstokladov a kadencie s využitím veľkého barré,</p> <p>✓ hrajú intervalové stupnice v rozsahu jednej oktávy,</p> <p>✓ využívajú svoje schopnosti pri komornej a súborovej hre,</p> <p>✓ vedia hrať z listu primeraný zápis,</p> <p>✓ hrajú v komornom, súborovom zoskupení,</p> <p>✓ interpretujú skladby rôznych štýlových období,</p> <p>✓ získajú základnú orientáciu v slovenskej gitarovej hudbe,</p> <p>✓ získajú základnú orientáciu v súčasnej populárnej hudbe.</p>	<p>✓ Jednohlasné stupnice (dur, mol) v rýchlych tempách a rôznych variáciách prstokladov pravej a ľavej ruky v rozsahu celého hmatníka s kadenciou v rôznych polohách hmatníka.</p> <p>✓ Intervalové stupnice vo všetkých tóninách (tercie, sexty, oktávy, decimy).</p> <p>✓ Sprievod piesní s využitím rôznych spôsobov hry.</p> <p>✓ Hra z listu.</p> <p>✓ Komorná hra, alebo hra v súbore.</p> <p>✓ Skladby rôznych štýlových období.</p> <p>✓ Slovenská gitarová literatúra.</p> <p>✓ Populárna hudba.</p>
---	--

Záverečná skúška:

- ✓ 1 etuda,
- ✓ 2 prednesové skladby rôznych štýlových období.

Profil absolventa nižšieho sekundárneho umeleckého vzdelávania:

Absolvent druhého stupňa študijného zamerania hra na gitare sa profiluje podľa svojho záujmu a preferencií. Dokáže samostatne naštudovať primerane náročnú skladbu rôznych štýlových období a žánrov, pri interpretácii využíva všetky získané hudobné vedomosti a zručnosti a návyky. Uplatňuje sluchovú sebakontrolu a využíva podľa stupňa svojej vyspelosti zvukové možnosti nástroja. Interpretuje primerane náročné skladby rôznych štýlov a žánrov po technickej, výrazovej a obsahovej stránke, využíva dynamiku, tempové rozlíšenie, vhodnú artikuláciu, frázovanie a agogiku. Sprevádza podľa notácie i akordických značiek, zvláda hru primerane náročných skladieb z listu a uplatňuje sa pri hre v komorných alebo súborových zoskupeniach. Využíva svoje interpretačné skúsenosti a získané hudobné vedomosti k samostatnému štúdiu nových skladieb a vyhľadávaniu skladieb podľa vlastného výberu. Rozoznáva jednotlivé hudobné štýly a je schopný improvizovať a transponovať.

KOMORNÁ HRA

Charakteristika a poslanie predmetu

Predmet komorná hra má na základných umeleckých školách spomedzi skupinových foriem vyučovania najširšie uplatnenie predovšetkým z hľadiska využitia počtu hráčov (duo - noneto) a rôznych druhov hudobných nástrojov. Umožňuje zažiť radosť zo spoločného muzicírovania, objavovať a prakticky precítiť krásu harmónie a zvukovú farbu hudobných nástrojov, rozširuje umelecké vnímanie. Upevňuje, zdokonaľuje a rozvíja kompetencie žiaka získané na hodinách individuálneho štúdia a hudobnej náuky. Poskytuje možnosti využitia väčšiny hudobných nástrojov, ktoré sa na základných umeleckých školách vyučujú.

Komorná hra je predmet priradený k štúdiu hra na gitare. Začína sa vyučovať v treťom ročníku prvej časti I. stupňa základného štúdia. Komorná hra pokračuje v priebehu ďalšieho štúdia na prvom a druhom stupni, a tiež je zaradená do učebných plánov štúdia pre dospelých.

Môže slúžiť ako príprava k súhre v amatérskych záujmových umeleckých skupinách a vo väčších súborových a orchestrálnych zoskupeniach. Býva súčasťou prierezových tém umeleckých odborov ZUŠ (divadelné predstavenia, tematická súvislosť hudby k vernisážam, spojenie tanečného stvárnenia s hudbou).

Predpokladom zaradenia žiaka do komorných zoskupení je určitá technická a muzikálna vyspelosť. Cieľom vyučovania komornej hry je príprava samostatného, technicky a interpretačne zrelého a pohotového amatéra hudby, ktorý je schopný štýlovo zvládnuť primerane náročné interpretované diela komorného charakteru. Má hlboký sociálny a etický význam.

VZDELÁVACÍ ŠTANDARD

Primárne umelecké vzdelávanie

Žiaci po ukončení prvej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
✓ aplikujú doposiaľ získané teoretické a individuálne interpretačné kompetencie v komornej hre,	✓ Spoločný zvukový a umelecký prejav.
✓ demonštrujú správne postavenie (sedenie) a kontrolujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie,	✓ Hrací aparát.
✓ flexibilne reagujú na gestá určeného hráča, rozumejú nástupnému gestu, gestu ukončenia skladby alebo frázy,	✓ Interpretácia podľa gest určeného hráča.
✓ reagujú adekvátnym tempom a dynamikou na gesto ukázané určeným hráčom na začiatku skladby,	✓ Flexibilná orientácia v notovom zápise.
✓ dokážu sledovať svoj part a nastúpiť na určenom mieste v priebehu skladby,	✓ Jednohlasné, kánonické piesne a cvičenia.
✓ aplikujú hudobno-výrazové prostriedky (tempové, rytmické, dynamické, artikuláčny, agogické) podľa notového zápisu,	✓ Spoločná artikulácia využitých hudobných prostriedkov.
✓ reprodukovujú účelové cvičenia zamerané na súčasné vnímanie melodickej línie,	✓ Spoločné rytmické a výrazové cítenie.

<p>spoločné frázovanie, tempo, zreteľnú artikuláciu rytmických hodnôt, dynamiku a artikuláciu,</p> <ul style="list-style-type: none"> ✓ reprodukujú krátke melodické a rytmické úseky po predhraní učiteľom, ✓ aplikujú v hre znamienka repetícia, prima volta, sekunda volta, ✓ rozoznávajú základné znaky hudobných foriem, vedia určiť tempo, metrum a charakter študovaných skladieb, ✓ prispôsobujú sa intonačne a farebne spoluhráčom v priebehu skladby, <ul style="list-style-type: none"> ✓ rozumejú stavbe a frázovaniu interpretovanej skladby, ✓ uplatňujú v súhre logické frázovanie, určia hlavnú myšlienku, predohru, dohru, spomalenie, vrchol skladby v konkrétnych vybraných skladbách, ✓ dynamicky sa prispôsobujú v dominantných a sprievodných úsekoch jednotlivých hlasov, ✓ uvedomujú si zodpovednosť za spoločnú interpretáciu hudobnej skladby, ✓ vedia zaujať svoje miesto v zoskupení na pódiu, ✓ demonštrujú zásady kultúrneho správania na koncertných podujatiach, ✓ interpretujú štýlovo a žánrovo rôznorodý repertoár, ✓ vyjadrujú verbálne emocionálne zážitky vyvolané interpretáciou, ✓ aplikujú kreatívne metódy počas spoločnej interpretácie, ✓ reprodukujú krátke melodické alebo rytmické úseky. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Individuálne, neskôr v súhre precvičovanie technicky náročnejších miest v skladbe. ✓ Repetícia, prima volta, sekunda volta. ✓ Analýza študovaných hudobných skladieb. ✓ Rozvoj intonačnej predstavy a jednotnej intonácie. ✓ Rozvíjanie schopnosti vyrovnávanie zvukových možností rôznych hudobných nástrojov. ✓ Hudobná téma – rozoznávanie hlavnej myšlienky v interpretovanej skladbe. ✓ Elementárne chápanie hudobnej logiky v hudobných skladbách. ✓ Hudobná komunikácia (rozlišovanie sólových a sprievodných častí). ✓ Pravidelná, presná účasť na vyučovaní a smerovanie k vzájomnej úcte a tolerancii. ✓ Skupinové rozostavenie na pódiu. ✓ Kultúra správania sa na koncertných podujatiach, formovanie estetického vkusu. ✓ Hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Návčik repertoáru k rôznym významným príležitostiam (vianočný repertoár, veľkonočný, ...). ✓ Striedanie sa hráčov jednotlivých hlasov v priebehu skladby za účelom plynulého čítania a orientácie v notovom zápise. ✓ Hra na ozvenu.
---	---

Nižšie sekundárne umelecké vzdelávanie

Žiaci po ukončení druhej časti I. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ vedome regulujú pohybové činnosti hracieho aparátu počas interpretácie, ✓ udržia rytmus a melodickú líniu vlastného partu počas súhry s inými hráčmi, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hrací aparát. ✓ Melodický a rytmický kontrast.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ artikulujú spoločne melodické ozdoby interpretovaných skladieb, ✓ súčasne reagujú na rytmické, dynamické a tempové zmeny počas skladby, pohotovo reagujú na nástupy a ukončenia na odlišných miestach v jednotlivých hlasoch, ✓ poznajú noty, prstoklady, hmaty vlastného partu, ✓ aplikujú v hre všetky tempové, rytmické, dynamické, artikulačné, agogické označenia zaznačené v notovom materiáli (decrescendo, ritardando, accelerando, con moto, animato, piu, ...), ✓ poznajú základné znaky a spôsob interpretácie sonátovej formy, suitového cyklu, viacčasťových hudobných skladieb, ✓ vnímajú interpretáciu v harmónii, ✓ demonštrujú spoločne v rámci súhry rovnaké chápanie frázovania, použitia dynamiky, výrazových, artikulačných prostriedkov a agogiky, ✓ dokážu sa doladiť a intonačne sa podriaďiť zneniu orchestra, ✓ vnímajú interpretáciu ako celok, dokážu sa so spoluhráčmi navzájom počúvať, ✓ regulujú počas súhry intonačnú čistotu, farbu a kvalitu tónu, ✓ dokážu počas interpretácie sledovať notový zápis, ✓ aplikujú pri samostatnom nácviku zásady efektívneho cvičenia, ✓ majú prehľad o známych komorných skladbách, ✓ využívajú hudobnú terminológiu v diskusiách o hudobnej skladbe, dokážu porovnať a ohodnotiť vlastný interpretačný výkon i iných hráčov, ✓ demonštrujú cvičenia na pohotovú reakciu pri zmene tempa, dynamiky podľa gesta určeného hráča. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Melodické ozdoby. ✓ Hra podľa gesta určeného hráča. ✓ Štúdium jednotlivých partov po hlasoch, neskôr kombinovaním. ✓ Samostatná analýza notového materiálu svojho partu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Zdokonaľovanie spoločnej artikulácie využitých hudobných prostriedkov. ✓ Sonátová forma, suitový cyklus, viacčasťové hudobné skladby. ✓ Rozvoj melodickej, rytmickej a harmonickej predstavivosti. ✓ Interpretácia v súhre. ✓ Tvorba tónu. ✓ Rozvíjanie schopnosti plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi. ✓ Pohotové reagovanie nielen na notový zápis, ale aj na výrazové označenia v skladbe. ✓ Samostatné štúdium hudobného materiálu komornej hry. Delené skúšky. ✓ Hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Počúvanie a poznávanie komorných skladieb rôznych hudobných žánrov a štýlov. ✓ Vyjadrovanie vlastných názorov o hudobnej skladbe, porovnávanie a hodnotenie vlastných interpretačných výkonov i iných. ✓ Nácvik reakcií na gesta určeného hráča pri precvičovaní tvorby spoločnej dynamiky na určenom melodickom úseku skladby.
--	---

	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Precvičovanie reakcií spoluhráčov na tempové gestá určeného hráča skupiny počas jednoduchkej skladby. ✓ Osvojovanie gestikulácie aj inými hráčmi komornej hry.
--	---

II. stupeň základného štúdia

Žiaci po absolvovaní II. stupňa základného štúdia základnej umeleckej školy:

Výkonový štandard	Obsahový štandard
<ul style="list-style-type: none"> ✓ demonštrujú v rámci spoločnej interpretácie osvojenú technickú vyspelosť, tónovú kultúru, výrazovú stránku skladby, ✓ reprodukujú hudobný materiál adekvátny interpretačnej vyspelosti všetkých hráčov komornej hry, ✓ regulujú čistotu intonácie a kvalitu tónu, ✓ prispôsobujú farbu tónu celkovému zneniu, precízne artikulujú používané technické spôsoby hry, spoločné frázovalenie, stvárňovanie dynamických odtieňov, agogických prvkov a iných výrazových prostriedkov v rámci komornej hry, ✓ demonštrujú skladby s náročnejšími rytmickými a melodickými kontrastmi v jednotlivých hlasoch, ✓ uplatňujú v rámci spoločnej súhry osobité interpretačné prvky charakteristické pre rôzne hudobné štýly a žánre, ✓ majú prehľad o komornej tvorbe slovenských a zahraničných hudobných skladateľov, ✓ aplikujú zásady účelového a efektívneho pri samostatnom nácviku, ✓ analyzujú z notového zápisu partu tóninu, metrum, tempo, formálnu štruktúru, harmonickú sadzbu i využité výrazové prostriedky interpretovanej skladby, ✓ analyzujú samostatne notový zápis a hudobno-výrazové prostriedky nôt svojho partu, ✓ preukážu hudobnú gramotnosť a znalosť hudobnej terminológie v rámci komornej hry a v dialógoch o hudbe, 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Technická flexibilita, intonačná čistota a tónová kultúra počas interpretácie v komornej hre. ✓ Tvorba tónu. ✓ Hudobno-výrazové prostriedky. ✓ Melodické a rytmické a kontrasty. ✓ Interpretačné špecifiká. ✓ Komorné skladby slovenských autorov a hudby 20. storočia. ✓ Individuálna príprava jednotlivých partov. Delené skúšky. ✓ Analýza hudobnej skladby. ✓ Analýza interpretácie.

<ul style="list-style-type: none"> ✓ dokážu v rámci sebareflexie porovnať, zdôvodniť a ohodnotiť interpretovanú komornú skladbu, ✓ uplatňujú v hre znamienka Da Capo al Fine, Prima volta, Alternativo I., tacet, a pod., ✓ vyjadria vlastné predstavy na základe porozumenia interpretovanej skladbe, ✓ plynule interpretujú skladby na nižšom stupni náročnosti z listu, ✓ flexibilne reagujú na gestá vedúceho hráča určujúce tempo, dynamiku, výraz, nástupy a ukončenia aj v priebehu hudobnej skladby, ✓ podriaďujú vlastný technický prejav, interpretované výrazové prostriedky, agogiku, dynamiku celkovému zneniu, ✓ podriaďia sa interpretačne v technickom prejave, intonácii, rytme, agogike, dynamike a celkovému prednesu v rámci komornej hry, ✓ dokážu plynule a zároveň s počúvaním ďalších hlasov viesť vlastnú melodickú líniu v dialógu so spoluhráčmi, ✓ interpretujú plynule a jednoliato v rámci hudobnej konverzácie hudobnú skladbu, ✓ aktívne ako interpreti alebo ako percipienti hudby sa zúčastňujú na koncertných vystúpeniach, majú prehľad o komorných dielach domácich i svetových hudobných skladateľov, ✓ preukážu hudobné kompetencie stať sa aktívnymi členmi amatérskych komorných zoskupení, súborov a orchestrov. 	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Interpretačné znamienka. ✓ Vlastné predstavy. ✓ Hra z listu. ✓ Hra podľa gest určeného hráča. ✓ Skupinová interpretácia. ✓ Hudobná komunikácia. ✓ Kultúrne a interpretačné návyky pri prezentovaní sa na pódiu. Slovenská a svetová hudobná literatúra pre komornú hru. ✓ Orientácia v kultúrnom, a hlavne hudobnom živote.
---	--